

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”
Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

Propozycje modyfikacji systemu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Podsumowanie konsultacji środowiskowych – instrumenty wybrane do pilotażu.

Raport końcowy

z posiedzenia Komitetu Sterującego uwzględniający decyzję Komitetu Sterującego

Projekt partnerski

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Spis treści

Wstęp	3
Proces wypracowywania instrumentów	5
Wypracowane instrumenty	7
Instrumenty wspomagające pracodawców w zakresie tworzenia warunków do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, pozyskania niepełnosprawnego pracownika i utrzymania w zatrudnieniu przez ograniczenie skutków niepełnosprawności.....	7
Gwarancja zatrudnienia	7
Nowe miejsca pracy.....	8
Dostęp do wiedzy	9
Bonus za włączenie.....	10
Instrumenty wspierające osoby niepełnosprawne w zakresie pozyskania przez nie zatrudnienia, w tym przechodzenia pomiędzy rehabilitacją społeczną a zawodową.....	11
Kompensacja i dostęp	11
Centrum komunikacji	12
Bony na start	13
Moje dostępne miejsce pracy	14
Instrumenty związane z rozpoczynaniem działalności gospodarczej przez osoby z niepełnosprawnością.....	15

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Nowa droga zawodowa	15
Dostępna i elastyczna dotacja	15
Asystent działalności gospodarczej	17
Inkubator przedsiębiorczości OzN	18
Przebieg Komitetu Sterującego	18
Uczestnicy spotkania:	19
Przebieg spotkania	19
Podsumowanie procesu konsultacji	23
Załączniki:	23

Wstęp

Projekt Włączenie – Wyłączonej jest projektem testującym nowe rozwiązania wspomagające aktywność zawodową osób z niepełnosprawnością.

W ramach projektu wypracowane zostaną instrumenty obejmujące trzy obszary:

1. wsparcie osób z niepełnosprawnością w pozyskiwaniu zatrudnienia, w tym przechodzenia pomiędzy rehabilitacją społeczną a zawodową;
2. wsparcie osób z niepełnosprawnością w rozpoczynaniu działalności gospodarczej;

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

3. wsparcie pracodawców w tworzeniu warunków do zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością, pozyskania i utrzymania w zatrudnieniu niepełnosprawnego pracownika.

Realizowane działania umożliwią stworzenie spójnego systemu rehabilitacji zawodowej, uwzględniającego kompleksową pomoc osobom niepełnosprawnym w przejściu ze stanu bierności zawodowej do aktywnego uczestnictwa w rynku pracy.

Rezultatem projektu będzie:

1. wypracowanie mechanizmów wspierania zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, gwarantujących im nie tylko wejście na rynek pracy, ale również stabilne na nim pozostanie.
2. wdrożenie do porządku prawnego wypracowanych propozycji legislacyjnych podniesie jakość i efektywność działań realizowanych przez publiczne i niepubliczne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych, w szczególności nakierowanych na wspieranie zatrudniania osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.

Projekt realizowany jest w formule partnerskiej. Liderem partnerstwa jest Biuro Osób Niepełnosprawnych. Partnerzy projektu to: Polski Związek Głuchych, Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych, Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość.

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Proces wypracowywania instrumentów

Proces wypracowywania instrumentów przebiega etapowo. Każdy z etapów jest zakończony raportem zamykającym określone w projekcie zadania.

Zadanie 1: Analiza rozwiązań z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

W ramach zadania przeprowadzono badania desk research oraz badania terenowe umożliwiające diagnozę stanu zastanego dotyczącego aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością oraz potrzeb osób z niepełnosprawnością. Zadanie zakończyło się przygotowaniem raportów z badań, które są dostępnych na stronie projektu www.wlaczeniewylaczonych.pl.

Zadanie 2: Opracowanie koncepcji modyfikacji systemu wsparcia.

Na podstawie badań, we współpracy z ekspertami, zostały opracowane propozycje instrumentów wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Łącznie opracowano 12 instrumentów – po 4 dla każdego z obszarów wsparcia. Opis instrumentów został umieszczony na stronie projektu.

Zadanie 3: Konsultacje środowiskowe wypracowanych modyfikacji systemu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Każdy z partnerów projektu przeprowadził konsultacje opracowanych instrumentów bezpośrednio w środowiskach, na które będą one miały wpływ. W konsultacjach wzięli udział:

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

1. Osoby z niepełnosprawnością,
2. Pracodawcy zatrudniający osoby z niepełnosprawnością oraz pracodawcy planujący zatrudnienie osób z niepełnosprawnością,
3. Organizacje pozarządowe oraz instytucje państwowe zajmujące się aktywizacją społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością.

W oparciu o zgłoszone przez uczestników konsultacji uwagi instrumenty zostały skorygowane lub uzupełnione, a następnie skierowane do zaopiniowania przez Komitet Sterujący Projekt. Opinia Komitetu Sterującego znajduje się w dalszej części niniejszego raportu.

Kolejne etapy prac nad ostatecznymi propozycjami instrumentów, które zostaną przygotowane do włączenia do systemu prawnego, to:

1. Zadanie 4: Pilotaż zmodyfikowanych i nowych instrumentów systemu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
2. Zadanie 5: Modyfikacja systemu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych po pilotażu - propozycje zmian prawnych.
3. Zadanie 6: Konsultacje środowiskowe wypracowanych zmian prawnych.
4. Zadanie 7: Opracowanie ostatecznych rozwiązań prawnych.

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Wypracowane instrumenty

Konsultacje środowiskowe pozwoliły zweryfikować trafność i celowość wypracowanych przez Partnerstwo instrumentów. Ostatecznie członkowie Komitetu Sterującego otrzymali do zaopiniowania dwanaście instrumentów.

Instrumenty wspomagające pracodawców w zakresie tworzenia warunków do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, pozyskania niepełnosprawnego pracownika i utrzymania w zatrudnieniu przez ograniczenie skutków niepełnosprawności

Gwarancja zatrudnienia

Cel instrumentu:

Utrzymanie w zatrudnieniu osób, które stały się niepełnosprawne lub ich niepełnosprawność pogłębiła się trakcie zatrudnienia i w związku z tym wystąpiły u nich ograniczenia w dotychczas wykonywanych obowiązkach zawodowych.

Opis instrumentu:

Kompleksowe finansowanie różnego rodzaju działań mających na celu umożliwienie utrzymania w zatrudnieniu osoby niepełnosprawnej, która stała się niepełnosprawna albo jej niepełnosprawność pogłębiła się w trakcie zatrudnienia. Działania te prowadzone będą w oparciu o Indywidualny Program Rehabilitacji (IPR), opracowywany wspólnie przez pracodawcę i pracownika. IPR obejmuje zarówno opis potencjału pracownika jak i

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

ograniczeń jakie wynikają z niepełnosprawności. Uwzględni również proponowane działania, których celem jest zmniejszenie zidentyfikowanych ograniczeń, wsparcie pracownika w codziennym funkcjonowaniu i utrzymanie w zatrudnieniu na obecnym stanowisku lub, jeśli nie jest to możliwe, przeniesienie na inne stanowisko.

Założenia:

Wdrożenie Instrumentu przyczyni się do zminimalizowania ryzyka wypadania osób z nabytą niepełnosprawnością z rynku pracy. Tym samym zmniejszy koszty społeczne i ekonomiczne oraz ograniczy koszty ponownej aktywizacji zawodowej tej grupy osób.

Nowe miejsca pracy

Cel instrumentu:

Wsparcia osób niepełnosprawnych w podjęciu zatrudnienia na rynku pracy w oparciu o zachęty dla pracodawców.

Opis instrumentu:

Instrument ma gwarantować obligatoryjne środki na utworzenie stanowiska pracy, jego przystosowanie oraz wdrożenie i wsparcie osoby niepełnosprawnej w miejscu pracy w wariantach:

ryczałtowym - wsparcie na tworzenie nowego stanowiska pracy i racjonalne usprawnienia, uzależnione od stopnia i rodzaju niepełnosprawności zatrudnianej osoby niepełnosprawnej,

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

kosztowym - wsparcie uzależnione od rzeczywistych, podwyższonych kosztów utworzenia nowego stanowiska pracy i zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w tym racjonalnych usprawnień.

Założenia:

Zwiększenie atrakcyjności tworzenia nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych oraz niwelowanie kosztów organizacyjnych i środowiskowych związanych z zatrudnianiem osób z niepełnosprawnościami poprzez gwarantowane środki.

Doradztwo dla pracodawców - Dostęp do wiedzy

Cel instrumentu:

Celem głównym doradztwa jest:

- a. wzrost zainteresowania pracodawców zatrudnianiem osób z niepełnosprawnościami poprzez dostarczenie im wiedzy związanej z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych,
- b. wzrost bezpieczeństwa prawnego pracodawców zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami oraz pewności podejmowania przez nich działań gospodarczych – poprzez zapewnienie im dostępu do indywidualnych, bezpłatnych porad oraz zasobów dotyczących kwestii prawnych i pozaprawnych, związanych bezpośrednio z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych i uzyskiwaniem wsparcia publicznego na ten cel,
- c. podniesienie poziomu wiedzy o zatrudnianiu osób z niepełnosprawnością poprzez udział pracodawców w nieodpłatnych szkoleniach/warsztatach,
- d. ograniczenia ryzyka negatywnych wyników postępowań kontrolnych,

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

zmniejszenie kosztów postępowań administracyjnych dotyczących zwrotów środków.

Opis instrumentu:

W ramach instrumentu powstaną Centra Doradztwa jako odrębna formuła doradztwa dla pracodawców zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami.

Założenia:

Istotą doradztwa w ramach instrumentu jest stworzenie podstawowej bazy udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i pozaprawnej pracodawcom zatrudniającym osoby z niepełnosprawnościami, oraz tym, którzy dopiero rozważają takie zatrudnienie.

Pozwoliłoby to wyrównać szanse adresatów prawa na uzyskanie profesjonalnej pomocy przy zatrudnieniu osoby z niepełnosprawnościami, bez względu na ich status majątkowy bądź sytuację, w której się znajdują.

Bonus za włączenie

Cel instrumentu:

Zwiększenie atrakcyjności zatrudnienia osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, biernych zawodowo lub chcących zmienić formę zatrudnienia, poprzez dofinansowanie do ich wynagrodzeń.

Opis instrumentu:

Przekazywanie pracodawcy środków finansowych, w wysokości określonej w charakterystyce instrumentu, każdorazowo po upływie ustalonego czasu zatrudnienia osoby

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

niepełnosprawnej. Wsparcie jest obowiązkowe, udzielane na wniosek pracodawcy, z tytułu zatrudnienia i utrzymania w zatrudnieniu osoby niepełnosprawnej.

Założenia

Promowanie utrzymywania w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, szczególnie oddalonych od rynku pracy lub mających największe trudności z wejściem na rynek pracy lub wyjściem z chronionych form zatrudnienia. Wsparcie finansowe udzielane w ramach instrumentu będzie niezależne od innych, możliwych do uzyskania form wsparcia.

Instrumenty wspierające osoby niepełnosprawne w zakresie pozyskania przez nie zatrudnienia, w tym przechodzenia pomiędzy rehabilitacją społeczną a zawodową

Kompensacja i dostęp

Cel instrumentu:

Zwiększenie liczby pracujących osób z niepełnosprawnościami poprzez zniwelowanie problemu „pułapki rentowej” i „pułapki świadczeniowej”.

Opis instrumentu:

1. Likwidacja zjawiska „pułapki rentowej” poprzez zniesienie progów i umożliwienie swobodnego zarabiania bez względu na otrzymywanie renty.

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

2. Likwidacja zjawiska „pułapki świadczeniowej” poprzez zniesienie kryterium dochodowego przy ubieganiu się o dofinansowanie do likwidacji barier oraz do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Założenia:

Opracowanie wytycznych do zmian legislacyjnych w zakresie likwidacji zjawiska „pułapki rentowej” i zjawiska „pułapki świadczeniowej” wpływających bezpośrednio na aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnością.

Centrum komunikacji

Cel instrumentu:

Wzrost poziomu zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, które komunikują się w polskim języku migowym, poprzez świadczenie usługi wspierającej komunikację.

Opis instrumentu:

Instrument polega na świadczeniu usługi tłumaczenia w obszarze rynku pracy:

- podczas rozmowy rekrutacyjnej,
- podczas omawiania szczegółów zatrudnienia,
- podczas wizyty u lekarza medycyny pracy,
- przy szkoleniach BHP, wprowadzaniu w obowiązki zawodowe i w trakcie szkolenia stanowiskowego,

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

- w trakcie okresu zatrudnienia, w każdej sytuacji, w jakiej jest potrzebne wsparcie w komunikacji.

Założenia:

Zapewnienie dostępu do usługi tłumacza języka migowego w czasie rzeczywistym, w trakcie podejmowania i utrzymania aktywności zawodowej.

Bony na start

Cel instrumentu:

Zwiększenie liczby pracujących osób z niepełnosprawnościami poprzez zniwelowanie problemu „pierwszego miesiąca” oraz częściową kompensację kosztów niskich zarobków, a także oddziaływanie na osoby z niepełnosprawnością motywujące do utrzymania pracy. Jednocześnie Instrument powinien ułatwiać podejmowanie decyzji o zatrudnieniu, a tym samym umożliwiać skuteczniejsze przejście z edukacji do pracy.

Opis instrumentu:

Instrument będzie polegał na zapewnieniu doraźnego i tymczasowego wsparcia w postaci dodatku motywacyjnego („Bonu na start”) na pokrycie dowolnych kosztów związanych z podjęciem zatrudnienia. Dodatek przyjmuje postać bonu i stanowi budżet osobisty pracownika z niepełnosprawnością.

Założenia:

Likwidacja bariery związanej z kosztami podjęcia zatrudnienia.

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Moje dostępne miejsce pracy

Cel instrumentu:

Celem instrumentu jest dostosowanie miejsca pracy osoby z niepełnosprawnością do jej indywidualnych potrzeb. Finansowanie zakupu sprzętu w celu indywidualnego wyposażenia stanowiska pracy przyczyni się do zwiększenia liczby pracujących osób z niepełnosprawnościami poprzez zniwelowanie problemu dostępności miejsca pracy.

Opis instrumentu:

Przedmiotem finansowania jest sprzęt zwiększający efektywność wykonywania pracy przez pracownika z niepełnosprawnością, posiadający następujące cechy:

- jest indywidualnie dopasowany do potrzeb i możliwości osoby z niepełnosprawnością,
- może być wykorzystany na różnych stanowiskach pracy (u tego samego lub różnych pracodawców),
- może być łatwo przeniesiony na inne niż pierwotne miejsce pracy w obrębie jednego lub różnych pracodawców,
- zwiększa mobilności i elastyczności osoby z niepełnosprawnością na rynku pracy.

Założenia:

Indywidualizacja i dopasowanie stanowiska pracy do potrzeb konkretnej osoby.

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Instrumenty związane z rozpoczynaniem działalności gospodarczej przez osoby z niepełnosprawnością

Nowa droga zawodowa

Cel instrumentu:

Reorientacja zawodowa osób nabywających niepełnosprawność uniemożliwiającą dotychczasową pracę lub wykonywanie tej pracy w dotychczasowej formie.

Opis instrumentu:

Organy orzekające powinny proponować OzN skorzystanie ze wsparcia doradcy zawodowego i uzyskania informacji o możliwym wsparciu umożliwiającym podjęcie działalności gospodarczej lub innego rodzaju aktywności zawodowej.

Założenia:

Dostępność, mobilność, wykorzystanie ICT, outsourcing (NGO).

Dostępna i elastyczna dotacja

Instrument testowany w dwóch wariantach.

Wariant pierwszy - Etapowe rozliczanie dotacji na założenie działalności gospodarczej.

Cel instrumentu:

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Podniesienie podmiotowości i decyzyjności osoby z niepełnosprawnością przy wydatkowaniu dotacji zgodnie z jej potrzebami.

Opis instrumentu:

Możliwość otrzymania i rozliczania dotacji etapowo:

I etap - minimum 50% dotacji, rozliczany po założeniu działalności

II Etap – do 50% dotacji, rozliczany po 6 miesiącach od założenia działalności gospodarczej.

Założenia:

Zakontraktowanie w ramach umowy efektu dotacji – faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej przez określony okres.

Monitorowanie prowadzenia działalności.

Wariant drugi - Finansowanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej ze środków Funduszu Pracy, a kompensacji ograniczeń wynikających z niepełnosprawności z PFRON, etapowe rozliczanie dotacji na założenie działalności gospodarczej.

Cel instrumentu:

Wyrównanie szans i równe traktowanie wszystkich osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Podniesienie podmiotowości i decyzyjności osoby z niepełnosprawnością przy wydatkowaniu dotacji zgodnie z jej potrzebami.

Opis instrumentu:

A. Przyznanie dotacji „biznesowej” jak dla dotacji z Funduszu Pracy

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Przyznanie dotacji w zakresie potrzeb wynikających z niepełnosprawności w 2 schematach:

- Ryczałtowy (do 6 krotności przeciętnego wynagrodzenia)
- Indywidualny (bez ograniczeń, na podstawie indywidualnego planu – komisje np. przy CIDON)

B. Zmiana zasad rozliczania dotacji:

- Przyjęcie założenia, że kwalifikowane są wszystkie wydatki poniesione na założenie i rozwój firmy, bez konieczności „sztywnego” weryfikowania z biznesplanem na co została wydatkowana dotacja.

- Możliwość otrzymania i rozliczania dotacji etapowo:

I etap - minimum 50% dotacji, rozliczany (ryczałtowo) po założeniu działalności.

II Etap – do 50% dotacji, rozliczany (ryczałtowo) po 6 miesiącach od założenia działalności

Asystent działalności gospodarczej

Cel instrumentu:

Samodzielność i niezależność w prowadzeniu biznesu przez osoby z niepełnosprawnością.

Propozycja instrumentu:

Refundacja środków za zatrudnienie asystenta działalności gospodarczej (również członka rodziny). Wymiar wsparcia powinien być uzależniony od potrzeb wynikających ze stopnia i rodzaju niepełnosprawności. Wsparcie może być udzielane jednemu przedsiębiorcy przez różne osoby w zależności od potrzeb i rozliczane godzinowo.

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Założenia:

Poziom refundacji wynagrodzenia asystenta może osiągnąć 70% przeciętnego wynagrodzenia (pomoc publiczna).

Inkubator przedsiębiorczości OzN

Cel instrumentu:

Zapewnienie bezpiecznego i dostępnego środowiska wspierającego postawy przedsiębiorcze.

Propozycja instrumentu:

Inkubator rozumiany jako zbiór instrumentów które mogą być realizowane przez wybrane/wskazane podmioty lub zlecone do realizacji podmiotom zewnętrznym.

Usługi: doradcy zawodowego, doradcy biznesowego, psychiatry, psychologa, terapeuty, asystenta działalności, menedżera zastępczego (dla Spółdzielni socjalnych), itp.

Założenia:

Dostępność, mobilność, wykorzystanie ICT, outsourcing, blisko osób z niepełnosprawnością.

Przebieg Komitetu Sterującego

20 kwietnia 2022 r., w formule on-line odbyło się posiedzenie Komitetu Sterującego projektu

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

pracy”. Celem spotkania był wybór instrumentów do testowania, a zatem było ono kluczowe dla dalszej realizacji projektu.

Uczestnicy spotkania:

W obradach wzięli udział członkowie Komitetu Sterującego projektu „Włączenie wyłączonych - **aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy**”:

1. Pan Minister Paweł Wdówik – Przewodniczący.
2. Pani Sylwia Daniłowska – przedstawicielka organizacji pozarządowych.
3. Pani Donata Kończyk – przedstawicielka samorządu powiatowego.
5. Pan Mirosław Izdebski – przedstawiciel PFRON.
6. Pan Antoni Sobolewski – przedstawiciel CPT.
7. Pan Krzysztof Kotyniewicz – przedstawiciel PZG.
8. Pan Krzysztof Kosiński – przedstawiciel POPON.

Posiedzeniu przysłuchiwali się: Michał Olenowicz (MRiPS asystent Pana Ministra Pawła Wdówika), Ewa Rejment, Piotr Miąsek, Magda Czerwińska – pracownicy Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych (BON).

Przebieg spotkania

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Partnerzy omówili instrumenty modyfikacji systemu rehabilitacji zawodowej w częściach dotyczących instrumentów wsparcia pracodawców zatrudniających osoby z niepełnosprawnością (Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych), instrumentów aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych (Polski Związek Głuchych), instrumentów wspierających rozpoczynanie działalności gospodarczej (Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość).

Opis wszystkich instrumentów został wcześniej przesłany członkom Komitetu Sterującego.

Przedstawiciel Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych omówił

4 instrumenty:

- 1) Gwarancja zatrudnienia (nie było dyskusji, wszyscy członkowie KS głosowali za przyjęciem instrumentu do testowania).
- 2) Nowe miejsca pracy (nie było dyskusji, wszyscy członkowie KS głosowali za przyjęciem instrumentu do testowania).
- 3) Doradztwo dla pracodawców.
- 4) Bonus za włączenie.

Przedstawiciele Komitetu Sterującego do instrumentów „Gwarancja zatrudnienia” oraz „Nowe miejsca pracy” nie mieli zastrzeżeń i zostały one jednogłośnie przyjęte do realizacji w formie zaprezentowanej przez partnera projektu.

Do instrumentu „Doradztwo dla pracodawców” zaprezentowano dodatkowe wyjaśnienia dotyczące:

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

- docelowych realizatorów instrumentu po okresie testowania;
- skoncentrowania poradnictwa w jednym miejscu;
- kompleksowości i rozszerzenia zakresu doradztwa w stosunku do obecnie realizowanego przez PFRON.

Instrument został przyjęty przez członków Komitetu Sterującego do realizacji, podobnie jak instrument czwarty „Bonus za włączenie”, który wymagał wyjaśnienia w zakresie:

- zasad przyznania „ bonusu” w przypadku zwolnienia lekarskiego.

Przedstawiciel Polskiego Związku Głuchych omówił 4 instrumenty:

- 1) Kompensacja i dostęp.
- 2) Centrum komunikacji.
- 3) Bony na start (nie było dyskusji, wszyscy członkowie KS głosowali za przyjęciem instrumentu do testowania).
- 4) Moje dostępne miejsce pracy (nie było dyskusji, wszyscy członkowie KS głosowali za przyjęciem instrumentu do testowania)

W przypadku instrumentu „Kompensacja i dostęp” w odpowiedzi na pytania członków Komitetu Sterującego przywołano podstawowy cel testowania instrumentu, jakim jest zwiększenie liczby OzN podejmujących zatrudnienie, podkreślając, iż dopiero testowanie pozwoli zweryfikować i odpowiedzieć na pytania dotyczące wpływu instrumentów na redystrybucję środków finansowych. Po złożeniu wyjaśnień członkowie Komitetu sterującego przyjęli instrument do realizacji.

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

W przypadku instrumentu „Centrum komunikacji” przed uzyskaniem akceptacji instrumentu przez członków Komitetu Sterującego niezbędne było potwierdzenie kosztu przygotowania zaplanowanej aplikacji wspomagającej pracę centrum. Ostatecznie instrument został przyjęty do realizacji podobnie jak pozostałe dwa „Bony na start” i „Moje dostępne miejsce pracy”, które nie wzbudziły zastrzeżeń i wątpliwości. Następnie odbyło się głosowanie - wszyscy członkowie KS głosowali za przyjęciem instrumentów do testowania.

Przedstawiciel Stowarzyszenia Czas Przestrzeń Tożsamość przedstawił 4 instrumenty wspierające rozpoczynanie działalności gospodarczej przez osoby z niepełnosprawnością

- 1) Nowa droga zawodowa (nie było dyskusji, wszyscy członkowie KS głosowali za przyjęciem instrumentu do testowania).
- 2) Dostępna i elastyczna dotacja (nie było dyskusji, wszyscy członkowie KS głosowali za przyjęciem instrumentu do testowania).
- 3) Asystent działalności gospodarczej (nie było dyskusji, wszyscy członkowie KS głosowali za przyjęciem instrumentu do testowania).
- 4) Inkubator przedsiębiorczości OzN.

W odpowiedzi na zgłoszoną uwagę niezbędne było przedstawienie perspektywy instrumentu w kontekście wsparcia rozpoczynania działalności gospodarczej. Instrument został przyjęty do realizacji. Pozostałe instrumenty zostały zaakceptowane przez Komitet Sterujący bez dodatkowych wyjaśnień.

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Podsumowanie procesu konsultacji

Proces konsultacji pozwolił potwierdzić zasadność wypracowanych i wybranych przez Partnerów projektu obszarów testowania. Zgłaszane przez uczestników konsultacji uwagi i problemy, stanowiły element uzupełniania opracowań przygotowujących instrumenty do testowania. A w przypadku instrumentów skierowanych do pracodawców ich katalog został rozszerzony o dodatkowe doradztwo. Ostatecznie Komitet Sterujący przyjął do pilotażu 12 instrumentów, po 4 z każdego obszaru interwencji.

Załączniki:

Przyjęte do realizacji instrumenty:

1. POPON dostęp do wiedzy
2. POPON Bonus za włączenie
3. POPON Nowe miejsca pracy
4. POPON Gwarancja zatrudnienia
6. PZG Moje dostępne miejsce pracy
7. PZG Bon na start
8. PZG Centrum Komunikacji
9. CPT Inkubator przedsiębiorczości

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

10. CPT Doradca zawodowy

11. CPT Asystent działalności gospodarczej

12. CPT Dostępna i elastyczna dotacja